

ILM FAN XABARNOMASI

Ilmiy elektron jurnali

TOSHKENT XALQARO KIMYO UNIVERSITETINING TURIZM FAKULTETI
TALABALARI

Xudoyberdiyev Jaloliddin

Fayzullo Maqsudov

Texnologiyaning sayohatga ta'siri

Annotatsiya: Ushbu maqola texnologiyaning sayohatga chuqur ta'sirini o'rganadi, uning o'zgaruvchan afzalliklari va mumkin bo'lgan kamchiliklarini o'rganadi. Sayohatni yanada qulayroq va arzonroq qiladigan onlayn bron qilish platformalari va mobil ilovalardan tortib, ulanishni kuchaytiruvchi ijtimoiy media va sayohat oldidan o'rganish imkonini beruvchi virtual haqiqatgacha texnologiya sayohat qilish uslubimizni inqilob qildi. Biroq, maqolada texnologiyaga haddan tashqari ishonish va mukammal onlayn tajribani yaratish bosimi kabi qiyinchiliklar ham e'tirof etilgan. Oldinga qarab, maqola sayohatning kelajagini o'rganadi, bu erda sun'iy intellekt tajribalarni shaxsiylashtiradi va barqaror amaliyotlar birinchi o'rinda turadi. Oxir oqibat, maqola texnologiyani mas'uliyat bilan qabul qilish orqali biz dunyoni qiziqarli va mazmunli yo'llar bilan o'rganishni davom ettirishimiz mumkinligini ta'kidlaydi.

Kalit so'zlar: Onlayn bron qilish, mobil ilovalar, byudjetli aviakompaniyalar, Airbnb, ijtimoiy media, virtual haqiqat, haddan tashqari ishonch, haqiqiy bo'lmagan ijtimoiy media, AI-shaxsiylashtirish, barqaror sayohat.

Yangi qit'alarni ochgan bug 'dvigatelidan tortib butun dunyo bo'ylab bizni bog'laydigan internetgacha, texnologiya biz sayohat qilish yo'limizni doimiy ravishda o'zgartirdi. Bugungi kunda uning ta'siri shubhasizdir, sayohatni ozchilik uchun imtiyozdan ko'pchilik uchun imkoniyatga aylantiradi. Ushbu maqola texnologiyaning sayohatning turli jihatlariga chuqur ta'sirini o'rganadi, uning afzalliklari va mumkin bo'lgan kamchiliklarini o'rganadi, barchasi statistika va real dunyo misollari bilan tasdiqlangan. Broshyuralarni ko'rib chiqish va faqat sayyohlik agentliklariga tayanish kunlari o'tdi. Statista tomonidan 2023 yilda o'tkazilgan tadqiqotga ko'ra, sayohatchilarning 74 foizi hozirda sayohatlarini onlayn rejalashtirishadi, bu onlayn sayohat agentliklari (OTA) tomonidan taqdim etilgan qulaylikdan dalolat beradi. Expedia va Kayak kabi begemotlar reyslar, mehmonxonalar va avtoulavlarni ijaraga olish bo'yicha kelishuvlarni jamlaydi, bu esa uzluksiz taqqoslash va bron qilish imkonini beradi. Narxlar shaffofligi sezilarli darajada oshdi, sayohatchilar bir necha soniya ichida eng yaxshi takliflarni topish imkoniyatiga ega bo'ldi. Mobil ilovalar qulaylikni bir qadam oldinga olib chiqdi. Sensor Tower tomonidan 2022 yilgi hisobotda sayohat ilovalarining global daromadi hayratlanarli 1 milliard dollarga yetganligi, bu ularning keng tarqalganligini ko'rsatadi. FlightAware kabi parvozlarni kuzatish ilovalari sizni kechikishlar haqida xabardor qilib turadi, Booking.com kabi mehmonxonalarni bron qilish ilovalari esa yo'l-yo'lakay rezervasyonlarni boshqarish imkonini beradi. Google Translate kabi tillarni tarjima qilish ilovalari aloqa bo'shliqlarini bartaraf qiladi, Google Xaritalar kabi navigatsiya ilovalari esa hatto chet el shaharlarining eng labirintli yo'laklarida ham hech qachon adashib ketmaslikni ta'minlaydi.

Texnologiya sayohatni omma uchun arzonroq qilish orqali demokratlashtirdi. Onlayn bron qilish va samarali operatsiyalar bilan ta'minlangan byudjet aviakompaniyalari raqobatbardosh tariflarni taklif qilishadi. Misol uchun, Spirit Airlines va Ryanair kabi aviakompaniyalar transatlantik sayohatni byudjetni biladigan sayohatchilar uchun imkoniyatga aylantirdi, bundan bir necha o'n yillar oldin buni tasavvur qilib bo'lmadi. Airbnb kabi turar joy almashish platformalari an'anaviy mehmonxonalarga qaraganda noyob va ko'pincha arzonroq turar joy uchun eshiklarni ochdi. 2023 yilda Airbnb butun dunyo bo'ylab 6 milliondan ortiq faol ro'yxatlar haqida xabar berdi, ular har qanday byudjet va sayohat uslubiga mos keladigan turli xil variantlarni taklif qildi. TripAdvisor kabi kraudsorsing platformalari sayohatchilarga sayohatlar va tadbirlardan tortib mahalliy transportgacha bo'lgan barcha narsalar bo'yicha eng yaxshi takliflarni topish imkonini beradi. Chet eldagi Blonde yoki Nomadic Matt kabi sayyohlik bloglari va forumlari insayderlarga oid maslahatlar va tavsiyalar beradi, bu esa sayohatchilarga yo'lni buzmasdan borishga yordam beradi. Ijtimoiy media bizning sayohatni qanday boshdan kechirayotganimizni tubdan o'zgartirdi. Instagram va Facebook kabi platformalar sayohatchilarga real vaqt rejimida o'z sarguzashtlarini baham ko'rish, boshqalarni ilhomlantirish va jamiyat tuyg'usini yaratish imkonini beradi. Sarguzashtli Kate yoki Jek Morris kabi sayyohlik bloggerlari va ta'sir qiluvchilar o'zlarining sayohatlarini diqqatga sazovor tafsilotlar bilan hujjatlashtiradilar va potentsial tashrif buyuruvchilar uchun qimmatli tushunchalar va tavsiyalar beradilar. Ijtimoiy media, shuningdek, yo'nalishlar uchun kuchli marketing vositasiga aylandi. Tourism New Zealand yoki Icelandair kabi sayyohlik kengashlari va sayyohlik kompaniyalari o'z takliflarining go'zalligi va o'ziga xosligini namoyish qilish uchun kengroq auditoriyani jalb qilish uchun imkoniyatlardan foydalanadilar. Masalan, Instagram'dagi #TravelTuesday trendi yo'nalishlar uchun o'zlarini reklama qilish va sarguzashtlarni ilhomlantirishning mashhur usuliga aylandi. Texnologiya sayohat tajribasini o'zgartirdi. Lonely Planet Guides ilovasi kabi raqamli sayyohlik qo'llanmalari diqqatga sazovor joylar, restoranlar va madaniy tadbirlar haqida real vaqt rejimida ma'lumot berib, katta hajmli qog'ozlarga ehtiyojni yo'q qiladi. Google Lens kabi kengaytirilgan reallik (AR) ilovalari tarixiy ma'lumotlar yoki yo'nalishlarni real dunyo ko'rinishlariga joylashtirish orqali interaktiv tajribalarni taklif etadi. Tasavvur qiling-a, Kolizey oldida turib, telefoningiz uning avvalgi shon-shuhratini 3D ko'rinishida aks ettiradi! Virtual haqiqat (VR) potentsial sayohatchilarga bron qilishdan oldin yo'nalishlarni virtual kashf qilish imkonini beradi va ularga nima kutayotganini his qilish imkonini beradi. Oculus Quest kabi VR garnaturalari yordamida siz deyarli Everest cho'qqisiga chiqishingiz yoki Buyuk to'siq rifini kashf qilishingiz mumkin, bu sizga manzil sayohat orzularingizga mos kelishini aniqlashga yordam beradi. Bundan tashqari, mobil ilovalardan attraksionlar uchun chiptalar sotib olish, restoranlarni bron qilish va hatto xona xizmatiga buyurtma berish, navbatlarni bartaraf etish va sayohat tajribasini soddalashtirish uchun foydalanish mumkin. Birgalikda iqtisodiyotning o'sishi an'anaviy sayohat sanoatini buzdi. Airbnb kabi platformalar mehmonxonalar bilan solishtirganda noyob va ko'pincha arzonroq variantlarni taklif qilib, turar joyini inqilob qildi. 2023 yilda, Airbnb ma'lumotlariga ko'ra, uning mehmonlarining 50% dan ortig'i an'anaviy mehmonxonalardan ko'ra noyob uylar yoki tajribalarni tanlagan, bu esa sayohatchilarning afzalliklari o'zgarganini ko'rsatadi. Sayohatchilar kvartiralarda yoki uyda qolish orqali mahalliy madaniyatni bevosita his qilishlari mumkin, bu esa maqsad bilan bog'lanish hissini uyg'otadi. Birgalikda ishlash iqtisodiyoti turar joydan tashqariga chiqadi. Turo kabi peer-to-peer avtomobil ijarasi xizmatlari sayohatchilarga an'anaviy avtomobil ijarasiga moslashuvchan va ba'zan arzonroq muqobillarni taqdim etadi. Xuddi shunday, Uber va Lyft kabi ridesharing ilovalari taksilarga qaraganda qulay va ko'pincha arzonroq transport imkoniyatlarini taklif qiladi.

Texnologiyaga haddan tashqari ishonish haqiqiy sayohat tajribasidan uzilishiga olib kelishi mumkin. Sayohatchilar o'zlarining telefonlariga yopishgan holda Instagram-ning o'sha mukammal suratini suratga olishlari mumkin bo'lgan ajoyib kashfiyotlar va madaniyatni chuqurroq singdirish imkoniyatlarini qo'ldan boy berishlari mumkin. Tasavvur qiling-a, maftunkor Italiya yon ko'chasida adashib, xarita cheklovlaridan xoli bo'lib, siz tatib ko'rgan eng mazali mahalliy makaronni taqdim etuvchi yashirin trattoriyaga qoqilib ketasiz. Bu kutilmagan daqiqalar sayohat sehrining muhim qismidir va texnologiya ba'zan to'siq bo'lib xizmat qilishi mumkin. Ijtimoiy tarmoqlarning ko'tarilishi mukammal sayohat tajribasini yaratish uchun bosimni keltirib chiqarishi mumkin, bu esa haqiqiy emaslik va norozilikka olib keladi. Ehtiyotkorlik bilan sahnalashtirilgan fotosuratlar va sinchkovlik bilan yaratilgan sarlavhalar ko'pincha yangi joylarni o'rganish bilan birga keladigan muqarrar qiyinchiliklar va noqulayliklarni e'tiborsiz qoldirib, sayohatning haqiqiy bo'lmagan rasmini chizishi mumkin. Bu Internetda tasvirlangan mukammal ko'rinadigan tajribalarni o'lchash uchun kurashayotgan sayohatchilar o'rtasida nomutanosiblik hissini keltirib chiqarishi mumkin. Bundan tashqari, mobil ilovalar orqali so'nggi daqiqalardagi sayohatlarni bron qilish qulayligi sayyohlik miqyosini oshirishga hissa qo'shishi, mashhur yo'nalishlar va ularning resurslariga og'irlik qilishi mumkin. Venetsiya va Machu-Pikchu kabi joylar ommaviy turizmning salbiy oqibatlari bilan kurashdi, bu esa aholining haddan tashqari ko'payishiga, atrof-muhitga zarar etkazishiga va mahalliy madaniy tajribaning pasayishiga olib keldi. Texnologiyalar orqali yanada qulayroq bo'lgan mas'uliyatli sayohat amaliyotlari (barqaror sayohat ilovalari va ekologik xavfsiz turar joy variantlari haqida o'ylang) bu muammoni yumshatish uchun juda muhimdir. Sayohat kelajagi texnologiyaning yanada ko'proq integratsiyalashuvini va'da qiladi. Sun'iy intellekt (AI) sayohat tajribasini misli ko'rilmagan darajada shaxsiylashtiradi. Google Trips yoki Lola kabi sun'iy intellektga asoslangan sayohat yordamchilari shaxsiy imtiyozlar, o'tmishdagi sayohat ma'lumotlari va hatto hozirgi ob-havo sharoiti asosida yo'nalishlar, tadbirlar va turar joylarni tavsiya qilishlari mumkin. Tasavvur qiling-a, sun'iy intellekt mahalliy oshxonaga bo'lgan muhabbatigiz asosida restoranning yashirin marvaridini taklif qiladi yoki fitnes darajangizga moslashtirilgan manzarali sayohatni tavsiya qiladi.

Yuzni tanish texnologiyasi aeroport xavfsizligini soddalashtirishi, uzun navbatlar va zerikarli tekshiruvlarni bartaraf qilishi mumkin. O'z-o'zidan boshqariladigan transport vositalari, hali ishlab chiqilayotgan bo'lsa-da, transportda inqilob qilishi mumkin, bu esa sayohatchilarga avtomobil ijarasi yoki taksiga muhtoj bo'lmasdan o'z tezligida yo'nalishlarni kashf qilish erkinligini taklif qilishi mumkin. Barqarorlikka e'tibor qaratish ham asosiy tendentsiya bo'lishi mumkin. Ilovalar sayohatchilarga uglerodni qoplash reyslari va elektr transport vositalari tomonidan taqdim etiladigan mahalliy transport kabi ekologik toza variantlarni tanlashda yordam berishi mumkin. Qayta tiklanadigan energiya kabi sohalardagi texnologik yutuqlar yanada barqaror sayohat amaliyotiga hissa qo'shishi mumkin. Misol uchun, aviakompaniyalar allaqachon uglerod izlarini kamaytirish uchun bioyoqilg'idan foydalanishni o'rganishmoqda.

Xulosa

Texnologiya, shubhasiz, sayohatni inqilob qilib, uni yanada qulayroq, arzonroq va shaxsiylashtirilgan holga keltirdi. Rejalashtirish va bron qilishdan tortib, maqsadni boshdan kechirishgacha texnologiya sayohatning ajralmas sherigiga aylandi. Texnologiyani mas'uliyat bilan qabul qilish va undan inson tajribasini almashtirish uchun emas, balki yaxshilash uchun foydalanish orqali biz dunyoni hayajonli va mazmunli yo'llar bilan o'rganishni davom ettirishimiz mumkin. Shunday qilib, sumkalarigizni yig'ing, sevimli sayohat ilovalaringizni yuklab oling va texnologiyaga asoslangan navbatdagi sarguzashtga kirishga tayyor bo'ling, lekin texnologiya to'liq

ILM FAN XABARNOMASI

Ilmiy elektron jurnali

takrorlay olmaydigan o'sha kutilmagan sehrli lahzalar uchun ko'zingizni chalg'itishni unutmang. Axir, eng boyituvchi sayohat tajribalari ko'pincha ijtimoiy media profilingizning tanlangan tasmasidan tashqarida bo'ladi.

Ma'lumotnomalar

1. Yaqinda o'tkazilgan tadqiqot (2023 yil) shuni ko'rsatdiki, sayohatchilarning to'rt dan uch qismi o'z sayohatlarini onlayn rejalashtirishadi.
2. 2022 yilgi hisobotga ko'ra, sayohat ilovalari butun dunyo bo'ylab 1 milliard dollar ishlab topgan.
3. Airbnb butun dunyo bo'ylab millionlab ro'yxatlarga ega bo'lib, turli turar joy variantlarini taklif etadi. (Bu maxsus Airbnb havolasini almashtiradi).
4. TripAdvisor kabi mashhur sayohat veb-saytlari foydalanuvchilarga takliflar va sharhlarni topish imkonini beradi.
5. Lonely Planet va boshqalarning mobil ilovalari yo'lda sayohat qilish uchun raqamli sayohat qo'llanmalarini taqdim etadi.